Sámi allaskuvla

Oahppoplána

Árbediehtu – sámi árbevirolaš máhtu fievrredeapmi ja gaskkusteapmi fágaidrasttideaddji vuolggasajis

ARB-1000

30 oahppočuoggá

Dohkkehuvvon Dutkan- ja oahppostivrras 16.06.26 (Public áššenr. 26/00806-1).

1. Oahpu namma

Sámegillii:	Árbediehtu – sámi árbevirolaš máhtu fievrredeapmi ja gaskkusteapmi fágaidrasttideaddji vuolggasajis
Dárogillii:	Árbediehtu – samisk tradisjonell kunnskap, overføring og formidling med et tverrfaglig utgangspunkt
Eŋgelasgillii:	Árbediehtu – Sámi traditional knowledge, transmission and dissemination grounded in an interdisciplinary approach

2. Oppalaš dieđut oahpu birra

Oahpu koda:	ARB-1000
Dássi:	Bachelordássi
Viidodat:	30 oahppočuoggá
Galli lohkanbaji badjel:	1 lohkanbadji
Oahpu lágideapmi:	Oahppan lágiduvvo fysalaččat Sámi allaskuvllas ja neahttavuđotoahpahussan (blended learning[1]). Fysalaš deaivvademiid ii leat vejolaš čuovvut neahta bokte.

3. Oahpu gullevašvuohta

Oahppoovttadat dohkkehuvvo doarjjafágan Sámi allaskuvlla bachelorprográmmain, skuvlarelevánta fágan Sámi vuođđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 1.-7. ja 5.-10. ceahkki masterprográmmain, ja čiekŋudeapmin Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpus. Oahppoovttadaga sáhttá maid lohkat vaikko ii gula ovttage oahppoprográmmii, ja heive oahpaheddjiide geat háliidit lassioahpu.

Oahppu heive sutnje geas lea beroštupmi sámi árbevirolaš máhttui ja gii háliida nannet iežas teorehtalaš ja praktihkalaš máhtu dán fágasuorggis.

4. Sisabeassangáibádusat

Dábálaš sisabeassangáibádusat alitohppui ja sámegielmáhttu. Sisabeassanvuođđu sáhttá leat juogo oppalaš lohkangelbbolašvuohta (čađahan joatkkaskuvlla/logahaga/gymnása) dahje reálagelbbolašvuohta. Oppalaš lohkangelbbolašvuođa gáibádusat olgoriikkaohcciide bohtet ovdan

[1] Seaguhuvvon oahpahus (blended learning) lea pedagogalaš lahkonanvuohki, mas ovttastahttojuvvojit deaivvadanvuđot oahpahus, digitála oahppan ja ieŠheanalaš bargu. Oahpahus sáhttá sisttisdoallat fysalaš ja digitála čoahkkimiid, ovttasbarggu, bagadallama ja ieŠheanalaš oahppama. Ulbmil lea heivehit oahpahusa studeanttaid dárbbuide ja doarjut aktiivvalaš oassálastima, ovttas oahppama ja ieŠheanalaš máhtuovdáneami Ref: Farmer, H. (2020, August 18). Models for blended synchronous and asynchronous online course delivery. *EDUCAUSE Review*. Artihkal ja Garrison, D. R., & Kanuka, H. (2004). Blended learning: Uncovering its transformative potential in higher education. *The Internet and Higher Education, 7*(2), 95–105. https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2004.02.001

GSU-listtus. Jus oahppu lágiduvvo sámegillii dahje amasgillii, de olgoriikkaohcciide ii gusto dárogielgáibádus, vrd. *Forskrift om opptak til høgare utdanning § 2-2 (6)*.

Sámegiela gáibádusa sáhttá deavdit čuovvovaš vugiid mielde: Norgga joatkkaskuvllas sámegiella 1. dahje 2. giellan, Suoma logahagas eatnigielladutkkus dahje lohkan sámegiela vierrogiellan ja Ruoŧa gymnásas eatnigiellan (modersmål 200 čuoggá) dahje ođđaáigásaš giellan (moderna språk 200–300 čuoggá) dahje vástideaddji sámegieloahppu doaibmi njuolggadusaid mielde. Sámegiela gáibádusa sáhttá maid deavdit sámegiela lohkanbadjeoahpuin, 30 oahppočuoggá, dahje vástideaddji oahpuin dahje ceavzit giellageahččaleami maid Sámi allaskuvla lágida. Jus lea eahpesihkarvuohta man dási gelbbolašvuohta ohccis lea, de áššiovddiduvvo fágalaš árvvoštallamii ja meannuduvvo dán vuođul.

5. Oahpahus- ja eksámengiella

Oahpahus- ja eksámengiella lea davvisámegiella. Muhtun logaldallan sáhttá leat eará gielaide nugo eŋgelasgillii, main lea gielalaš heiveheapmi sámegillii.

6. Sisdoallu

Oahpu sisdoalu vuolggasadjin lea sámi ipmárdus- ja máhttovuođđu, masa gullá maid sámiid oahppan- ja oahpahanipmárdus. Oahppu fállá sisafievrredanvuođu árbevirolaš máhttui (árbedihtui) sihke máhttovuođđun, práksisin ja gaskkusteapmin. Studeanttat besset fágaidrasttideaddji doaimmaid bokte oahppat movt árbevirolaš máhtut bohtet ovdan máhttofievrridemiin, eallinlágiin, duojis, boazoealáhusas, sámi servvodateallimis, resursahálddašeamis, luonddugeavaheamis, ja gielas. Oahpus deattuhuvvojit teorehtalaš perspektiivvat, dokumenterenvuogit, gaskkusteapmi ja studeanttat barget fáddávuđot bargguiguin mat čatnasit sin fágasurggiide. Oahppu deattuha movt sámi árbevirolaš máhttu sáhttá leat vuolggasadjin oahppodiliin ja fágaoahpahusain.

Oahppu lágiduvvo oliid mielde:

1. oalli: Árbevirolaš máhtu teorehtalaš lahkoneapmi
2. oalli: Árbevirolaš máhttu vuođđun birgenlágiide ja báikegottiide ja dan dokumenteren ja oahpaheapmi
3. oalli : Árbevirolaš máhtu prošeavtta čađaheapmi ja gaskkusteapmi

7. Oahppanjoksosat

Oahpu čađaheami maŋŋel lea studeanta olahan čuovvovaš oahppanjoksosiid:

Diehtu:
Studeanta

- diehtá mii árbevirolaš máhttu lea ja manne dát lea dehálaš servvodahkii
- diehtá dobbelebbui árbevirolaš máhtu fágasuorggi teoriijain ja perspektiivvain mat laktásit árbevirolaš máhttui ja máhtu kontekstii

- diehtá árbevirolaš máhtu iešguđetlágan dokumenteren- ja analyserenmálliid birra
- dovdá ehtalaš hástalusaid mat laktásit árbevirolaš máhtu dokumenteremii, geavaheapmái ja gaskkusteapmái
- diehtá movt árbevirolaš máhtu sáhttá ipmirdit ja geavahit iešguđetlágan fágalaš ja servodatlaš oktavuođain.

Máhttu:
Studeanta
- máhttá identifiseret, dokumenteret ja analyseret árbevirolaš máhtu
- máhttá ráddjet relevánta fáddávuđot barggu iežas fágasuorggis
- máhttá geavahit relevánta teoriijaid ja doahpagiid ješválljejuvvon case analyseremii
- máhttá struktureret ja čađahit ješheanalaš fágalaš barggu
- máhttá gaskkustit fágalaš sisdoalu iešguđet ulbmiljoavkkuide strukturerejuvvon ja reflekterejuvvon vuogi mielde
- máhttá máhttofievrredeami buolvvas bulvii.

Oppalaš gelbbolašvuohta:
Studeanta
- máhttá kritihkalačča reflekteret máhtu konteavstta, gustovašvuođa ja geavaheami birra
- máhttá árvvoštallat ehtalaš ja fágalaš hástalusaid árbevirolaš máhtu bargguin
- máhttá geavahit máhtu ja dáidduid ođđa ja iešguđetlágan fágalaš oktavuođain
- máhttá reflekteret fágalaš sisdoalu gaskkusteami ja heiveheami relevánta oktavuođain, maiddái oahpahusdiliin.

8. Oahpahan- ja oahppanvuogit

Oahpahusas geavahuvvojit máŋggalágan oahpahan- ja oahppanvuogit mat dorjot oahppanjoksosiid ja láhčet dili studeanttaid aktiivvalaš oassálastimii. Deattuhuvvojit studeantaaktiiva bargovuogit ja oahppan mii lea relevánta práksisii ja bargoeallimii. Oahpahusas leat logaldallamat ja eará lágiduvvon oahpahusat mat addet teorehtalaš ja fágalaš vuođu. Dát ovttastahttojuvvojit bagadallamiiguin, joavkobargguiguin ja prošeaktabargguiguin, main studeanttat barget aktiivvalačča sámi árbevirolaš máhtuin mat gullet studeanttaid fágasurggiide. Vejolaš mátkkit ja fealtabarggut addet studeanttaide vásáhusaid máhtus iešguđet oktavuođain, ja addet ipmárdusa das movt árbevirolaš máhttu adno servodagas, ealáhusain ja gaskkusteamis.

Ješheanalaš bargu ja eksámeniidda ráhkkaneapmi leat dehálaš oasit oahppanproseassas, main studeanttat ovdánahttet reflekšuvdna- ja fágalaš čiekŋudeami gálggaid/návccaid. Oahppu lea dutkanvuđot ja addá studeanttaide ipmárdusa relevánta dutkamiin ja fágalaš ja/dahje dáiddalaš ovdánahttinbargguin. Prošeaktabargguid ja case-bargguid bokte ožžot studeanttat vejolašvuođa bargat fágasurggiiguin mat leat čadnon dálá dutkan- ja ovdánahttinprošeavttaide, ja mas geavahit sihke árbevirolaš máhtu ja dutkanvuđot dieđuid iežaset bargguin. Studeanta oahppan eaktuda aktiivvalačča searvan oahpahusas sosiálalačča, fágalačča ja olmmošlačča.

9. Gáibádusat beassat eksámenii

Čuovvovaš gáibádusat leat eaktun beassat eksámenii:

- 1. oalli: Árbevirolaš máhtu teorehtalaš lahkonemiid oktasaš čálus; ovttasčállin ja ovttasoahppan, mas studeanttat čállet ovttas fágalaš čállosa. Juohke studeanta čállá unnimusat 4 siiddu oktasaš dokumentii ja ovdanbuktá studeantajovkui 10 minuhtasaš ovdanbuktimiin.
- 2. oalli: Árbevirolaš máhttu vuođđun birgenlágiide ja báikegottiide ja dan dokumenteren ja oahpaheapmi; Reflekšuvdnačálus (individuála bargu), gaskkal 3-5 siiddu.
- 3. oalli: Árbevirolaš máhtu prošeavtta čađaheami ja gaskkusteami plána, gaskkal 3-5 siiddu. Juohke studeanta ovdanbuktá iežas plána earáide.

10. Eksámen

Studeanta ráhkada árbevirolaš máhtu prošeavtta buktaga, maid de ovdanbuktá/čilge njálmmálaččat ovdanbuktinseminára.

Eksámen sáhttá juogo oktagaslaš dahje joavkoeksámen, muhto juohke studeanta árvvoštallojuvvo oktagaslaččat. Ovdanbuktin lea 15 minuhta oktagaslaš studentii ja jovkui lea 25 minuhta.

Eksámenbargu árvvoštallojuvvo ECTS-vuogádaga árvosániid mielde, mas buoremus árvosátni lea A ja vuolimus ceavzinárvosátni lea E. F árvosátni mearkkaša ahte ii leat ceavzán.

11. Leago privatisttain vejolaš váldit dan oahpu?

Ii leat.

12. Kvalitehtasihkkarastin

Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuođat ja geatnegasvuođat studeanttain leat árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta. Studeanttain lea geatnegasvuohta searvat árvvoštallamiidda mat leat oassin kvalitehtasihkkarastinvuogádagas.